UN – 056

I Semester B.H.M./B.C.A. Examination, Nov./Dec. 2015
(Freshers and Repeaters) (CBCS)
(2014-15 and Onwards)
LANGUAGE SANSKRIT – I
Meghadutam, Grammar and Comprehension

Time : 3 Hours

Max. Marks : 70

Instructions : *1) Answer in* ***Sanskrit, Kannada*** *or* ***English****.*
2) Question No. ***I, V*** *and* ***VI*** *should be answered in* ***Sanskrit*** *only.*

I. समीचीनम् उत्तरं चिनुत । (10×1=10)
ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ :
Select the correct answer :

1) मेघदूतं किं प्रकारकं काव्यम् ?
अ) गद्यम्   आ) लघुकाव्यम्
इ) नाटकम्   ई) चम्पू

2) कालिदासस्य काव्यशैली का ?
अ) वैदर्भी   आ) पञ्चाली
इ) गौडीया   ई) मिश्रा

3) मेघालोके कस्य येत: अन्यथावृत्तिं भवति ?
अ) दु:खिन: आ) महात्मन:
इ) दुरात्मन: ई) सुखिन:

4) यक्षेश्वर: क: ?
अ) यम: आ) अग्नि:
इ) कुबेर: ई) वायु:

5) मेघ: कस्य प्रकृतिपुरुष: ?
अ) वरुणस्य   आ) मघोन:
इ) शशिन: ई) अग्ने:

6) खे मेघं के सेविज्यन्ते ?
अ) बलाका:   आ) चातका:
इ) मयूरा:   ई) पिका:

P.T.O.

7) का पुत्रप्रेम्णा बर्ई कर्णे करोति ?

अ) इन्द्राणी आ) भवानी

इ) मालिनी ई) सरस्वती

8) कस्या: सरित: पय: चेत: इव प्रसन्नम् ?

अ) गङ्गाया: आ) सरस्वत्या:

इ) गम्भीराया: ई) नर्मदाया:

9) शरवणभव: क: ?

अ) स्कन्द: आ) विनायक:

इ) इन्द्र: ई) वायु:

10) प्रद्योतस्य प्रियदुहिता का ?

अ) विनता आ) सीता

इ) वासवदत्ता ई) विद्युल्लता

II. **द्वयो:** प्रश्नयो: उत्तरं लिखत । **(2×10=20)**

ಯಾವುದಾದರೂ **ಎರಡು** ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ :

Answer **any two** of the following :

1) मेघं प्रति यक्षेण कथितम् मार्गं वर्णयत ।
ಯಕ್ಷನು ಮೋಡಕ್ಕೆ ವಿವರಿಸಿದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ.
Describe the route narrated by Yaksha to the cloud.

2) मेघदूते विद्यमानानां पर्वतानां वर्णनं कुरूत ।
ಮೇಘದೂತದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪರ್ವತಗಳ ವರ್ಣನೆ ಮಾಡಿರಿ.
Describe the mountains narrated in Meghadutam.

3) कालिदासस्य देशकालकृती: अधिकृत्य प्रबन्धं लिखत ।
ಕಾಳಿದಾಸನ ಜೀವನ, ದೇಶ, ಕಾಲ, ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ.
Write an essay on the life, date and works of Kalidasa.

III. **त्रयाणां** श्लोकानां अनुवादं कृत्वा भावं विवृणुत । **(3×4=12)**

ಯಾವುದಾದರೂ **ಮೂರು** ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ವಿವರಿಸಿ :

Translate and explain **any three** of the following :

1) तां चावश्यं दिवसगणनातत्परामेकपत्नीं
अव्यापन्नामविहतगतिर्द्रक्ष्यसि भ्रातृजायाम् ।
आशाबन्ध: कुसुमसदृशं प्रायशोह्यङ्गनानां
सद्य: पाति प्रणयिहृदयं विप्रयोगे रुणद्धि ॥

2) अद्रे: शृङ्गं हरति पवन: किंस्विदित्युन्मुखीभि:
दृष्टोत्साहश्चकितचकितं मुग्धसिद्धाङ्गनाभि: ।
स्थानादस्मात्सरसनिचुलादुष्पतोदङ्मुख: खं
दिङ्नागानां पथि परिहरन् स्थूलहस्तावलेपान् ।।

3) नीपं दृष्टवा हरितकपिशं केसरैरर्धरूढै:
आविर्भूतप्रथममुकुला: कन्दलीश्चानुकच्छम् ।
जग्ध्वारण्येष्वधिकसुरभिं गन्धमाघ्राय चोर्व्या:
सारङ्गास्ते जललवमुच: सूचयिष्यन्ति मार्गम् ।।

4) वक्र: पन्था यदपि भवत: प्रस्थितस्योत्तराशां
सौधोत्सङ्गप्रणयविमुखो मा स्म भूरुज्जयिन्या:
विद्युद्दामस्फुरितचकितैस्तत्र पौराङ्गनानां
लोलापाङ्गैर्यदि न रमसे लोचनैर्वञ्चितोऽसि ।।

5) जालोद्गीर्णैरुपचितवपु: केशसंस्कारधूपै:
बन्धुप्रीत्या भवनशिखिभिर्दत्तनृत्योपहारा: ।
हर्म्येष्वस्या: कुसुमसुरभिष्वध्वखेदं नयेथा:
लक्ष्मीं पश्यंल्ललितवनितापादरागाङ्कितेषु ।।

IV. **द्वयो:** ससन्दर्भं विवृणुत । **(2×4=8)**

ಯಾವುದಾದರೂ **ಎರಡು** ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿ:

Annotate **any two** of the follwoing :

1) याञ्चा मोघा वरमधिगुणे नाधमेलब्धकामा ।

2) रिक्त: सर्वो भवति हि लघु: पूर्णता गौरवाय ।

3) आमन्द्राणां फलमविकलं लप्स्यसे गर्जितानाम् ।

4) संलक्ष्यन्ते सलिलनिधस्तो यमात्रावशेषा: ।